

Hoe kunnen we mensen met een licht verstandelijke beperking stimuleren zelf te kiezen om zich strikt te houden aan de COVID-19 maatregelen?

Hieronder staan een aantal tips en adviezen beschreven hoe we mensen met een licht verstandelijke beperking stimuleren zelf te kiezen om zich strikt te houden aan de COVID-19 maatregelen:

1. Voorlichten: waarom blijven we binnen? Wat hebben we eraan?

Als mensen snappen waarom ze binnen moeten blijven, is het minder moeilijk om dit te doen. Voorlichting geven aan mensen met lage geletterdheid (zoals mensen met een lichte verstandelijke beperking) is dan belangrijk en werkt het beste met behulp van eenvoudige plaatjes. Herhaling is daarbij belangrijk. Deze corona-situatie is zo nieuw, dat het tijd kost om het te begrijpen. Leg de voordelen van binnen blijven het liefst uit in een één-op-één situatie, zodat eventuele misverstanden meteen rechtgezet kunnen worden. Voorkom dat cliënten ondertussen afgeleid raken. Door plaatjes op te hangen in en rond de woning, wordt iedereen herinnerd aan wat er aan de hand is. Voor de verschillende hulpmiddelen en websites verwijzen wij naar het overzicht op het [Kennisplein Gehandicaptensector](#).

2. Motiveren om samen binnen te blijven

Betrek cliënten zoveel mogelijk bij het opstellen van een plan om zoveel mogelijk binnen te blijven en een alternatief dagprogramma te bedenken (zie voor suggesties voor dag invulling de [website van de VGN](#)). Het begrijpen van de voordelen om binnen te blijven is vaak niet genoeg, het is daarnaast belangrijk om het gedrag dat daarbij hoort aan te leren. Dat gaat sneller als cliënten zelf manieren daartoe aandragen. Voor het aanleren van nieuwe gedrag, gebruik je liefst concreet, visueel materiaal (bijv. [deze](#) picto's). Ook leren mensen gedrag door het na te doen, dus probeer bijvoorbeeld zelf voor te doen hoe iedereen zich aan de afspraken kan houden.

Cliënten hebben niet de intentie om andere mensen te willen besmetten, maar ze willen soms toch naar buiten. Het kan dan helpen om hen aan te laten ervaren dat het makkelijker is om binnen te blijven dan om alle beschermende spullen aan te trekken die nodig zijn om besmetting te voorkomen.

Associatie van Academische Werkplaatsen VB

3. Dwang en dreiging

Vanwege de verhoogde kans op psychische schade op de lange termijn, raden we het gebruik van dwang en dreiging af als middel om cliënten binnen te laten blijven. Door dwang en dreiging gaan mensen zich een slachtoffer voelen zonder gevoel van autonomie/eigen regie, en daardoor kunnen ze angstig en boos worden. Ook raden we af om als begeleiders beschermingsmiddelen zoals mondkapjes, handschoenen of schorten op de woning te dragen, tenzij er sprake is medische noodzaak. De woning moet immers een veilig thuis zijn waar het prettig is om te verblijven.

Het is dus belangrijk om rustig de tijd te nemen om herhaaldelijk voor te lichten, samen met cliënten afspraken te maken en te oefenen in het binnen blijven dan wel op een veilige manier naar buiten gaan. Als het ondanks alle voorbereidingen toch nodig blijkt om cliënten te dwingen om binnen te blijven, hou dan rekening met psychische en gedragsproblemen en hou hierover contact met de gedragswetenschappers.

Disclaimer

We hebben geen wetenschappelijk onderzoek gevonden naar effectiviteit van methoden om mensen met een licht verstandelijke beperking zelf te stimuleren om zich strikt te houden aan maatregelen bij infectie uitbraken, zoals de coronavirus pandemie. Wel hebben we onderzoek gevonden naar de effecten van voorlichting over gezondheidsrisico's aan mensen met lage geletterdheid en van programma's om jongeren met verstandelijke beperkingen kennis en vaardigheden voor persoonlijke hygiënemaatregelen bij te brengen. De beschreven tips en adviezen zijn op dat onderzoek gebaseerd. We maken daarbij de kanttekening dat *de huidige coronacrisis uniek is*. Het generaliseren van resultaten van onderzoek onder andere omstandigheden moet met de nodige voorzichtigheid gebeuren. Tevens is het belangrijk dat begeleiders op basis van hun professionele inzicht en ervaring afwegen of de beschreven tips en adviezen in deze situatie van toepassing zijn.

Dit toegankelijke A4 is gebaseerd op een uitgebreidere beantwoording van de vraag door Petri Embregts, Noud Frielink, en Carlo Schuengel. Zij hebben deze vraag beantwoord vanuit de Academische Werkplaatsen aangesloten bij de Associatie van Academische Werkplaatsen Verstandelijke Beperkingen. Een overzicht van alle kennisvragen is te vinden op [de website van de Associatie](#).